VNO NCW

MKB Nederland

Zijne Excellentie
Drs. S. Dekker
Minister voor Rechtsbescherming
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Briefnummer
[redacted]

Onderwerp
Internetconsultatie
Implementatiewetsvoorstel Richtlijn
online omroepdiensten

Den Haag
23 oktober 2019

Telefoonnummer
[redacted]

E-mail
[redacted]

Geachte heer Dekker,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de internetconsultatie voor het Implementatiewetsvoorstel Richtlijn online omroepdiensten. VNO-NCW en MKB-Nederland hechten eraan vooraf aan te geven dat wij het auteurs- of naburig recht niet ter discussie stellen; elke "maker" dient – net als elke ondernemer – betaald te worden voor de door hem of haar geleverde producten of diensten.

Met het ter consultatie voorliggende ontwerpwetsvoorstel wordt de Europese Richtlijn Online Omroepdiensten geïmplementeerd. Hierbij wordt ook artikel 45d lid 2 van de Auteurswet aangepast; onze reactie spitst zich toe op dit artikel. Daarbij gaan we in op de onbedoelde nadelige consequenties van de wijziging van dit artikel in 2015, wat gecorrigeerd zou moeten worden. Daarnaast gaan we in op de nu voorgestelde wijziging die de problematiek verder zal vergroten.

Hogere lasten door invoering van de "proportionele billijke vergoeding" in 2015
Bij de wetwijziging van 2015 werd onder meer geregeld dat hoofdrolspelers, regisseurs en scenarioschrijvers een directe "proportionele billijke vergoeding" toekomt, voor het openbaren van TV-beelden c.q. het doorgeven van TV-signalen. De wijziging van artikel 45d lid 2 Auteurswet had destijds de bedoeling dat de genoemde rechthebbenden door de kabelmaatschappijen zouden worden gecompenseerd voor het wegvallen van hun vergoedingen als gevolg van jurisprudentie van de Hoge Raad.

Het door de wetgever onbedoelde neveneffect van deze wetwijziging was, dat ook ziekenhuizen, hotels, bungalowparken, winkels, fitnessbedrijven en andere ondernemers die binnen hun instellingen resp. bedrijven de bedden, kamers en bungalows voorzien van een TV-signaal en TV, voor auteursrechten ten behoeve van deze rechthebbenden werden aangeslagen. Drie nieuwe partijen (Norma, Lira en Vevam) meenden aanspraak te hebben op een betaling van ondernemers voor doorgifte van tv-beeld ten behoeve van hoofdrolspelers, regisseurs en scenarioschrijvers. Deze aanslagen kwamen bovenop de vergoedingen die al via Videma moesten worden betaald, waarmee de kostprijs voor auteursrechten voor deze instellingen en bedrijven fors omhoog ging, ondanks dat aan het product (het signaal c.q. de TV-beelden) niets wijzigde.

Dit effect was onbedoeld zoals mag blijken uit de wetsgeschiedenis, waarin de aanleiding en mogelijke effecten van de wet zijn beschreven. Een lastenverhoging voor deze ondernemers is nooit voorzien en zeker niet bedoeld. Wij verzoeken u om dit onbedoelde effect van de wetgever ongedaan te maken. Deze aanpassing van artikel 45d lid 2 bieden daarvoor een goede gelegenheid.

Voorkom dat (weer) nieuwe aanspraken ontstaan richting ondernemers
Net als de wijziging in 2015, is de Europese Richtlijn gericht op betalingen voor doorgifte door echte kabelexploitanten, en niet zozeer op betaling door ondernemers zoals fitnessbedrijven, winkels, bungalowparken, kantoren(lobby's), hotels, ziekenhuizen, etc.

In het huidige wetsvoorstel dient naar onze opvatting geborgd te worden dat het neveneffect zoals hiervoor beschreven niet nogmaals gaat optreden met het effect dat nog meer bij filmwerken betrokken personen (cameramensen, bijrolspelers, figuranten, geluidstechnici, beeldtechnici, redacteuren, stage-personeel, cateraars tijdens opnames, etc., etc.) claims gaan leggen bij instellingen en bedrijven die TV-beelden vertonen of TV-signalen doorgeven.

Daarbij wijzen we erop dat de meerwaarde van TV-beelden of doorgeven van TV-signalen in bedrijven sterk afneemt als gevolg van de opkomst van betaalde online film-diensten (zoals Netflix) en het toenemend individueel kijken via een eigen device (laptop, tablet of telefoon) en dat er ook substantieel minder mensen kijken naar televisie. De constatering is echter, dat er steeds maar weer rechthebbenden bij komen die hun rechten willen innen, zonder dat dat ten koste gaat van de rechten van anderen. Of anders gezegd: de waarde van het product voor instellingen en bedrijven wordt steeds minder, maar de prijs voor auteursrechten wordt steeds hoger. En in plaats van verdeling van de beschikbare auteursrechtenvergoedingen over een grotere groep (nieuwe) rechthebbenden, wordt het totaal van de te betalen vergoedingen telkens weer verhoogd door bestaande en nieuwe CBO's. Ondernemers zijn daar de dupe van.

We pleiten voor redelijke en billijke auteursrechten voor het gebruik van TV-beelden en dat de betaalde auteursrechten door de CBO's worden verdeeld onder alle "makers".

Dat betekent dat er geen rechten bij mogen komen, en dat zeker gesteld moet worden dat de kosten voor ondernemers niet opnieuw omhoog gaan. Het is daarom cruciaal dat een juridische analyse wordt gemaakt van het voorliggende wetsvoorstel, en dat via verduidelijking van het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting uitgesloten wordt dat bestaande of nieuwe CBO's op basis van deze wet nieuwe claims kunnen neerleggen of bestaande tarieven kunnen verhogen. Deze analyse en verduidelijkingen ontbreken nog bij het ontwerpwetsvoorstel.

Wij zijn graag bereid tot een nadere toelichting en overleg.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

wnd. directeur Economische Zaken